Streda 7. júla 2021

P9_TA(2021)0338

Vplyv veterných elektrární na mori a ďalších systémov výroby energie z obnoviteľných zdrojov na odvetvie rybolovu

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júla 2021 o vplyve veterných elektrární na mori a ďalších systémov výroby energie z obnoviteľných zdrojov na odvetvie rybolovu (2019/2158(INI))

(2022/C 99/10)

Európsky parlament,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (COM(2019)0640),

— so zreteľom na stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, ktorá je uvedená v oznámení Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátenie prírody do našich životov (COM(2020)0380),

— so zreteľom na odporúčania Komisie z mája 2020 o pozitívnych interakciách medzi veternými parkami na mori a rybolovom,

— so zreteľom na správu Komisie o modrom hospodárstve za rok 2020 z 11. júna 2020,

— so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. septembra 2020 s názvom Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov (COM(2020)0562),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. novembra 2020 s názvom Stratégia EÚ na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie na mori v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti (COM(2020)0741),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (ďalej len „rámcová smernica o morskej stratégii“) ([1]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie ([2]) (smernica o námornom priestorovom plánovaní),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov ([3]),

— so zreteľom na dohodu prijatú 12. decembra 2015 na 21. konferencii zmluvných strán (COP21) Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) v Paríži (Parížska dohoda),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2018 o medzinárodnej správe oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov v kontexte cieľov trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 ([4]),

— so zreteľom na služby mapovania „EMODnet Human Activities Vessels Density Mapping – Service, 2019“ a „Offshore Renewable Energy Developments – 2018“ v rámci systému správy údajov a informácií OSPAR,

— so zreteľom na odporúčanie Poradnej rady pre Severné more (NSAC) z 28. decembra 2020 o rozvoji interakcií medzi veternými parkami na mori a rybolovom,

— so zreteľom na svoju pozíciu prijatú v prvom čítaní 24. júna 2021 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky klimatický predpis) ([5]),

([1]) Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19.
([2]) Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135.
([3]) Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82.
([4]) Ú. v. EÚ C 458, 19.12.2018, s. 9.
([5]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0309.

— so zreteľom na štúdiu o dôsledkoch využívania veternej energie na mori a iných morských obnoviteľných zdrojov energie na európsky rybolov, o ktorú požiadal Výbor pre rybárstvo (PECH), z 12. novembra 2020,

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na stanovisko Výboru pre priemysel, výskum a energetiku,

— so zreteľom na správu Výboru pre rybárstvo (A9-0184/2021),

A. keďže cieľom EÚ je dosiahnuť najneskôr do roku 2050 klimatickú neutralitu v súlade s cieľmi zelenej dohody; keďže Komisia navrhla cieľ zníženia emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % do roku 2030, kým Európsky parlament vyzval na cieľ zníženia emisií skleníkových plynov o 60 % do roku 2030; keďže energia z obnoviteľných zdrojov na mori je jednou z možností, ktoré si členské štáty môžu zvoliť na dosiahnutie tohto cieľa; keďže by mala zohrávať kľúčovú úlohu pri dosahovaní týchto cieľov prostredníctvom integrovaného prístupu zohľadňujúceho tri piliere udržateľnosti;

B. keďže podľa zmlúv je EÚ zodpovedná za zaistenie bezpečnosti dodávok a členské štáty sú zodpovedné za stanovenie štruktúry svojich dodávok energie a za výber zdrojov energie, pričom zároveň dodržiavajú ciele EÚ v oblasti klimatickej neutrality do roku 2050;

C. keďže podľa odhadov Komisie bude 30 % dopytu po elektrickej energii v roku 2050 v rámci EÚ uspokojovať veterná energia na mori, čo predstavuje zvýšenie súčasnej kapacity veternej energie na mori v EÚ27 z 12 GW na cieľovú hodnotu 300 GW do roku 2050; keďže podľa odhadov Komisie dosiahne dopyt do roku 2050 40 GW kapacity energie z oceánov;

D. keďže podľa článku 194 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) musí energetická politika Únie zabezpečovať fungovanie trhu s energiou a bezpečnosť dodávok energie, presadzovať energetickú efektívnosť, úspory energie a rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov a podporovať prepojenie energetických sietí; keďže vymedzenie energetického mixu členských štátov zostáva v právomoci členských štátov, a preto sú energetické mixy veľmi rôznorodé;

E. keďže severné moria (Severné more, Baltské more a severovýchodný Atlantik) predstavujú viac ako 85 % celkovej kapacity veternej energie na mori vo vodách EÚ27;

F. keďže geografické charakteristiky členských štátov a európskych morských oblastí sa v rámci EÚ značne líšia; keďže rozvoj veterných parkov na mori a ďalších systémov výroby energie z obnoviteľných zdrojov sa v súčasnosti sústreďuje v Severnom mori a Baltskom mori, kde sú podmienky priaznivejšie; keďže v budúcnosti bude tiež možnosť alebo potreba vytvorenia zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori alebo zvýšenia ich veľkosti alebo kapacity veľmi odlišná v každej morskej oblasti a v každom členskom štáte;

G. keďže v Dohode o obchode a spolupráci medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom sa dohodlo, že rybárske plavidlá EÚ budú mať naďalej recipročný prístup do vôd Spojeného kráľovstva, a preto sa budú naďalej deliť o európsky námorný priestor, ktorý v súčasnosti zahŕňa 110 veterných parkov na mori s viac ako 5 000 veternými turbínami;

H. keďže dodávky veternej energie môžu byť nepravidelné a nestabilné z dôvodu meniacich sa poveternostných podmienok;

I. keďže možnosti uskladňovania veternej energie sú stále veľmi obmedzené;

J. keďže iné obnoviteľné zdroje energie na mori, ako sú technológie na získavanie energie z morských vĺn a prílivu a termálne technológie, plávajúce fotovoltické zariadenia a používanie rias na výrobu biopalív, zohrávajú dôležitú úlohu v stratégii Komisie pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, hoci v súčasnosti nie sú v prevádzke žiadne rozsiahle zariadenia; keďže môžu prispieť k dosiahnutiu klimatickej neutrality a posilneniu vedúceho postavenia Európy a vytvárať nové pracovné miesta; keďže je potrebné pokračovať vo výskume a inováciách, pretože iné obnoviteľné zdroje energie na mori by mohli byť sľubné a vhodnejšie v niektorých oblastiach a mať menší vplyv na rybolovné činnosti, populácie rýb a morské prostredie;

Streda 7. júla 2021

K. keďže veterné turbíny na mori majú priemerný životný cyklus 25 až 30 rokov; keďže doteraz bolo z prevádzky vyradených len veľmi málo turbín a recyklácia je stále veľmi zložitá, pričom sa recykluje 85 % až 90 % demontovanej veternej turbíny; keďže dlhodobá vízia založená na obehovom hospodárstve a prístupe zohľadňujúcom životný cyklus je potrebná na posúdenie vplyvu na iné činnosti, ako je rybolov, a na miestne spoločenstvá a ekosystémy na konci projektu; keďže ekodizajn prostredníctvom používania konkrétnych materiálov a navrhovania infraštruktúry môže podporiť rozvoj miestnej biodiverzity; keďže metódy recyklácie alebo udržiavanie infraštruktúry ako umelých útesov sa musia posúdiť v počiatočnej fáze koncepcie projektu;

L. keďže nákladovo a priestorovo najefektívnejším spôsobom, ako dosiahnuť cieľ týkajúci sa kapacity na mori do roku 2050, by bolo viacnásobné používanie toho istého námorného priestoru rôznymi odvetviami, a to zvážením prístupu spočívajúceho v spoločnom prínose, podľa ktorého predstavuje každá činnosť prínos pre inú činnosť, keďže koexistencia činností môže byť pozitívna z hľadiska životného prostredia a sociálno-ekonomických prínosov;

M. keďže existuje rastúca konkurencia medzi rôznymi spôsobmi používania námorného priestoru, čo často vedie k tomu, že historické spôsoby používania, ako je rybolov, ktoré majú zjavnú historickú, kultúrnu, sociálnu a hospodársku hodnotu, sa prehliadajú;

N. keďže v smernici o námornom priestorovom plánovaní sa uvádza, že členské štáty musia zohľadniť interakcie činností a používania, ako sú akvakultúra, rybolov, zariadenia a infraštruktúry na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj podmorské káble, podporovať koexistenciu príslušných činností a uplatňovať prístup založený na ekosystémoch;

O. keďže členské štáty by sa prostredníctvom svojich námorných priestorových plánov mali snažiť prispievať k udržateľnému rozvoju energetického odvetvia na mori, námornej dopravy, odvetvia rybolovu a akvakultúry a k zachovaniu, ochrane a zlepšeniu stavu životného prostredia vrátane odolnosti voči vplyvom zmeny klímy; keďže v tejto súvislosti by sa osobitná pozornosť mala venovať záujmom rybolovu a akvakultúry a tieto záujmy by sa nemali marginalizovať, zatiaľ čo členské štáty pokračujú vo svojej práci a následnej revízii národných námorných priestorových plánov;

P. keďže v návrhu Komisie týkajúcom sa stratégie EÚ v oblasti biodiverzity sa uvádza, že „EÚ bude uprednostňovať riešenia, ako je napríklad využívanie morskej energie a veternej energie na mori, ktoré sú prospešné aj z hľadiska obnovy populácií rýb“, zatiaľ čo v nedávnej štúdii, ktorú uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky ([6]), sa uvádza, že „potenciálny prínos pre rybolov súvisiaci so zariadeniami na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori nie je dobre pochopený a čaká sa na empirické dôkazy“;

Q. keďže Komisia vo svojom oznámení s názvom Stratégia EÚ na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie na mori v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti vyzvala verejné orgány, aby plánovali zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori v dlhodobom horizonte a od raného štádia, pričom by mali posúdiť jej environmentálnu, sociálnu a hospodársku udržateľnosť, zabezpečiť koexistenciu s inými činnosťami, ako sú rybolov a akvakultúra, a zabezpečiť, aby verejnosť akceptovala plánované zavedenie;

R. keďže rybolov má pomerne malý vplyv na HDP; keďže má mimoriadny význam pre rybárske spoločenstvá v mnohých členských štátoch;

S. keďže približne 80 % všetkých rybárskych plavidiel v EÚ sú malé plavidlá, z ktorých väčšina patrí rodinným firmám pôsobiacim niekoľko generácií, a to najmä v pobrežných vodách;

T. keďže kumulácia súčasného a budúceho vývoja v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na mori má najväčší vplyv na rybolovné operácie, ktoré sú zamerané na druhy žijúce pri morskom dne a kôrovce;

U. keďže využívanie energie z oceánov pri súčasnom zabezpečení ochrany životného prostredia a udržateľného rozvoja rybolovu a iných hospodárskych činností si vyžaduje spoločné plánovanie a dôsledné posúdenie kumulatívnych vplyvov vrátane sociálno-ekonomických účinkov;

([6]) Štúdia – *Impact of the use of offshore wind and other marine renewables on European fisheries*, Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, tematická sekcia B – štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, 12. novembra 2020.

V. keďže je potrebný dodatočný výskum vplyvov veterných parkov na mori a iných systémov výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori na morské prostredie a rybolovné zdroje;

W. keďže Európsky parlament trvá na tom, že cieľom Únie v oblasti klímy do roku 2030 musí byť zníženie emisií skleníkových plynov v celom hospodárstve o 60 % v porovnaní s rokom 1990;

X. keďže je nevyhnutné preskúmať zdroje veternej energie na mori v EÚ a podporovať projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori spôsobom, ktorý je zlučiteľný s inými spôsobmi používania námorného priestoru, predovšetkým s rybolovom, pričom je potrebné usilovať sa o synergie a ochranu biodiverzity;

Y. keďže monitorovanie a empirická analýza rybolovných postupov pred výstavbou veterných parkov na mori, počas nej a po jej ukončení sú dôležité na lepšie pochopenie koexistencie;

Z. keďže základy zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori by mohli prilákať morský život a mohli by fungovať ako umelý útes;

AA. keďže Medzinárodná hydrografická organizácia (IHO) odporúča vyhnúť sa rybolovným činnostiam v minimálnej vzdialenosti 0,25 námornej míle (463 metrov) na oboch stranách podmorského kábla, aby sa minimalizovali riziká;

1. zdôrazňuje potrebu vyhnúť sa potenciálnemu dlhodobému nepriaznivému vplyvu veterných turbín na mori na určité ekosystémy, populácie rýb a biodiverzitu, a teda na rybolov ako celok; zdôrazňuje potrebu prístupu zohľadňujúceho životný cyklus k ich rozvoju, od výstavby cez prevádzku až po vyradenie z prevádzky, a teda aj význam vypracovania dôkladných a podrobných štúdií na posúdenie vplyvu existujúcich veterných turbín na mori;

2. zdôrazňuje, že energia z obnoviteľných zdrojov na mori by sa mala zavádzať tak, aby vytvárala príležitosti pre iné činnosti prostredníctvom prístupu spočívajúceho v spoločných environmentálnych, sociálnych a hospodárskych prínosoch, čím sa zabezpečia prínosy pre rybárov a miestne komunity;

3. upozorňuje, že energia z obnoviteľných zdrojov na mori bude udržateľná len vtedy, ak nebude mať žiadny negatívny vplyv na životné prostredie a hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, a to najmä v regiónoch závislých od rybolovu;

4. vyjadruje znepokojenie nad nedostatočným výskumom v oblasti vyraďovania veterných turbín na mori z prevádzky a vplyvov vyraďovania z prevádzky na životné prostredie;

5. opakovane potvrdzuje, že rozhodnutie o vnútroštátnom energetickom mixe a technológiách zostáva v kompetencii členského štátu;

6. zdôrazňuje, že energia z obnoviteľných zdrojov a energetická efektívnosť patria medzi kľúčové hnacie sily na dosiahnutie hospodárstva s nulovými emisiami; zdôrazňuje, že na splnenie cieľa v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 treba zodpovedajúcim spôsobom zvýšiť kapacitu infraštruktúry na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov na mori a výrobu takejto elektriny;

7. vyzdvihuje významný potenciál vodíka z obnoviteľných zdrojov, a to aj z veternej a slnečnej energie, pri dosahovaní cieľa Únie v oblasti klimatickej neutrality;

8. zdôrazňuje, že plávajúce veterné parky možno vybudovať v hlbokomorských oblastiach, čím sa rozširuje životaschopná zóna na rozvoj veternej energie a zároveň sa znižuje ich viditeľnosť z pobrežia; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby podporili rozšírenie a komercializáciu udržateľných plávajúcich technológií výroby veternej energie na mori, ktoré ďalej znižujú vplyv na rybolov;

9. zdôrazňuje, že je potrebné minimalizovať riziko vplyvu rozsiahleho zavádzania veterných parkov na mori na fyzické funkcie morskej oblasti, najmä morské a vzdušné prúdy, ktoré by mohlo prispieť k zmiešaniu vrstveného vodného stĺpca a následne ovplyvniť kolobeh živín, tvorbu vĺn, prílivové amplitúdy a prenos dnových sedimentov, a že tento vplyv treba dôkladne monitorovať, pričom infrazvukový hluk z rotujúcich lopatiek by mohol odviesť ryby, ako aj morské cicavce, od veterných parkov na mori a elektromagnetické polia z podmorských káblov, ako aj podmorský hluk počas pilotážnych prác by mohli mať vážne nepriaznivé účinky na kôrovce a morský život; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu ďalšieho vývoja a výskumu, pokiaľ ide o spôsob, ako zabrániť týmto negatívnym vplyvom a zmierniť ich;

10. konštatuje, že je dôležité uplatňovať najlepšie postupy z hľadiska minimalizácie narušenia a zmierňovania škôd na ekosystémoch vo fázach plánovania, prevádzky a vyraďovania z prevádzky činností na mori;

11. zastáva názor, že inštalácia jednotiek na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori sa musí začleniť do rozvojových stratégií a energetickej suverenity každého štátu a reagovať na ne, pričom musí byť v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody;

12. zdôrazňuje význam zohľadnenia morfologických a geografických charakteristík oblastí, v ktorých sa majú zriadiť veterné parky na mori;

13. zastáva názor, že rozhodnutia o inštalácii infraštruktúry na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori by mali vychádzať z najlepších vedeckých posúdení súvisiacich vplyvov a mali by zapájať všetky zainteresované strany do využívania príslušných oblastí, najmä pridružené rybárske komunity a ich organizácie;

14. zdôrazňuje, že je potrebné preskúmať možné účinky, ako je efekt umelého útesu, systémov výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori na morský život a rybolov, ktoré by sa mohli obmedzovať na prevádzkovú fázu, a preskúmať, ako možno vykonávať vyraďovanie z prevádzky takým spôsobom, aby jeho prínosy neboli dočasné; zdôrazňuje, že po vyradení veterných parkov na mori z prevádzky musia byť lokality ponechané v stave, ktorý umožňuje rybolovné činnosti, ak boli povolené pred výstavbou alebo počas prevádzkovej fázy, a ktorým sa chráni a rešpektuje životné prostredie;

15. poukazuje na potrebu zohľadniť pri zavádzaní veterných parkov na mori charakteristiky morského dna tak, aby sa infraštruktúra nevybudovala na miestach, kde by hrozilo, že naruší miestny biotop a ekosystém;

16. navrhuje posúdiť kombináciu veterných parkov na mori a chránených morských oblastí, ako aj začlenenie veterných parkov na mori do týchto oblastí, z hľadiska jasne vymedzených cieľov v oblasti ochrany biotopov a biodiverzity vrátane tých, ktoré sa týkajú rybolovných zdrojov; zdôrazňuje, že v týchto chránených morských oblastiach by sa mali zriadiť riadiace výbory s cieľom dosiahnuť lepšiu koexistenciu činností a že príslušný orgán zodpovedný za chránené morské oblasti musí udeliť súhlas;

17. zdôrazňuje, že veterné parky na mori by sa mali vždy, keď je to možné, umiestniť do zón, v ktorých rybolov nie je povolený, aby sa minimalizovali negatívne účinky na odvetvie rybolovu;

18. uvádza, že veterné parky na mori môžu mať vplyv na rybolov tým, že menia priestorové rozloženie a množstvo komerčne lovených morských druhov, ako aj v dôsledku ukončenia rybolovu z bezpečnostných dôvodov alebo zavedením zmeny rybolovnej činnosti alebo metódy, napríklad z aktívneho na pasívny rybolov;

19. trvá na tom, aby sa nadviazal dialóg a spolupráca s rybármi v počiatočnej fáze procesu; zdôrazňuje potrebu zohľadniť miestne ekosystémy a špecifiká miestnej komunity; zdôrazňuje potrebu primeranej kompenzácie pre rybárov v prípade, že zriadenie veterných parkov na mori ovplyvňuje ich činnosť;

20. berie na vedomie, že v oznámení Komisie o stratégii v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa uvádza, že „EÚ bude uprednostňovať riešenia, ako je napríklad využívanie morskej energie a veternej energie na mori, ktoré sú prospešné aj z hľadiska obnovy populácií rýb“, a že sa uvažuje o možnosti kombinácie veterných parkov na mori a chránených oblastí;

21. zdôrazňuje, že environmentálny, sociálny a hospodársky vplyv veterných parkov na mori závisí od podmienok špecifických pre danú lokalitu, ekosystémov a ľudských činností a že spolupráca zainteresovaných strán pri navrhovaní, zavádzaní a riadení veterných parkov na mori je kľúčom k riešeniu otázok spoločného záujmu;

22. konštatuje, že odvetvia maloobjemového, pobrežného a drobného rybolovu môžu vzhľadom na svoju relatívnu blízkosť k pobrežiu znášať dôsledky vplyvu inštalácie týchto jednotiek na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mori;

23. zdôrazňuje, že ak dôjde k presunu, obzvlášť zasiahnutí budú maloobjemoví a pobrežní rybári, pretože nemusia mať kapacitu na presťahovanie sa do vzdialenejších rybolovných oblastí alebo zmenu metódy rybolovu, najmä ak sa veterné parky na mori nachádzajú v pobrežných vodách (12 námorných míľ od pobrežia); požaduje primeranú kompenzáciu ako krajné riešenie;

24. zdôrazňuje potrebu uľahčiť prístup k poisteniu rybárskym plavidlám pôsobiacim v oblastiach s veternými parkmi na mori alebo plaviacim sa cez tieto oblasti, keďže v súčasnosti je to veľmi problematické vzhľadom na nedostatočné úrovne poistného krytia, ktoré obsahujú poistné zmluvy rybárskych plavidiel;

25. poukazuje na to, že akékoľvek obmedzenie prístupu k tradičným rybolovným oblastiam priamo ovplyvňuje živobytie rybárov z rôznych pobrežných členských štátov EÚ a závislé pracovné miesta na pobreží; zdôrazňuje preto, že v prípade potreby by sa ako krajné riešenie mala poskytovať primeraná kompenzácia; navyše poukazuje na to, že obmedzenie prístupu by mohlo oslabiť zodpovedné a udržateľné poskytovanie potravinovej bezpečnosti;

26. vyzýva členské štáty, aby v súlade s ustanoveniami o námornom priestorovom plánovaní určili osobitné historické a tradičné rybolovné oblasti miestnych rybárov ako oblasti, do ktorých sa nemajú zaviesť žiadne systémy výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori;

27. zdôrazňuje, že analýza prienikov oblasti obnoviteľných zdrojov energie na mori a rybolovu naznačuje prudké zvýšenie potenciálu vzniku územných konfliktov v istých európskych morských oblastiach v nadchádzajúcich rokoch; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu včasného priestorového plánovania, ktoré zahŕňa všetky príslušné zainteresované strany, pokiaľ ide o umiestnenie aj usporiadanie veterných parkov na mori; vyzýva na vytvorenie účinnej účasti, dialógov a sietí v počiatočnej fáze s cieľom obmedziť konflikty a predchádzať im;

28. zdôrazňuje, že v súčasnosti existuje niekoľko príkladov spolupráce (aktívnej alebo pasívnej) rybolovných činností v oblastiach s veternými parkmi na mori; zdôrazňuje, že kooperatívne prístupy spočívajúce v spoločnom navrhovaní k zavádzaniu veterných parkov na mori s cieľom spojiť ich s inými spôsobmi použitia môžu znížiť potenciálny vplyv na rybolov, posilniť vzťah medzi rôznymi zapojenými odvetviami a umožniť medzi nimi prospešnú spoluprácu;

29. uznáva potenciál akvakultúry a pestovania rias, ako aj pasívneho rybolovu v oblastiach, v ktorých sa nachádzajú veterné parky na mori; zdôrazňuje však, že na posúdenie ich ekologického vplyvu a hospodárskeho potenciálu je potrebný ďalší výskum;

30. vyjadruje znepokojenie nad tým, že okrem prípadov zákazov a obmedzení rybolovných činností majú rybári tendenciu vyhýbať sa rybolovu v oblastiach s veternými parkmi na mori, aj keď je prístup povolený, a to z dôvodu rizika náhodného poškodenia, zachytenia a straty rybárskeho výstroja, a že strach z prípadného vyvodenia zodpovednosti voči nim je preto zdrojom obáv, ktoré bránia koexistencii;

31. zdôrazňuje, že energetické mixy najvzdialenejších regiónov a ostrovov sú vo veľkej miere závislé od dovozu fosílnych palív, a to aj napriek ich miestnym charakteristikám, ktoré vytvárajú priaznivé prostredie pre rozvoj obnoviteľných zdrojov energie; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby venovali osobitnú pozornosť rozvoju energie z obnoviteľných zdrojov na mori na týchto územiach a vyčlenili naň osobitné finančné prostriedky, aby sa minimalizovala závislosť od fosílnych palív;

32. uznáva potenciál plávajúcich veterných elektrární na mori, ktoré vytvárajú príležitosti pre zariadenia v hlbokomorských oblastiach a zahŕňajú väčšiu vzdialenosť od pobrežia, menší vizuálny vplyv a menšie priestorové prekrývanie s rybolovnými oblasťami;

33. zdôrazňuje, že vyraďovanie veterných turbín na mori z prevádzky nesmie mať trvalý vplyv na životné prostredie ani predstavovať bezpečnostné riziká pre rybárske plavidlá z dôvodu ponechania infraštruktúry pod morským dnom; okrem toho poukazuje na to, že metódy recyklácie by sa mali ďalej rozvíjať s cieľom znížiť vplyv na životné prostredie; domnieva sa, že je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa veterné parky na mori budovali len vtedy, ak sa uplatní integrovaný prístup k procesom životného cyklu veterných turbín na mori, čo znamená, že od začiatku je jasné, ako možno udržateľným spôsobom navrhnúť, vybudovať, použiť, vyradiť z prevádzky a recyklovať veterné turbíny na mori; ďalej zdôrazňuje, že stratégie pre vyraďovanie z prevádzky, v rámci ktorých sa predpokladá alternatívne budúce využitie alebo odstránenie konštrukcií, sa musia začleniť do plánov návrhu a inštalácie od začiatku a že je potrebné zvážiť dlhodobý udržateľný vplyv s cieľom dodržiavať zásady obehového hospodárstva;

34. naliehavo vyzýva na vytvorenie medzinárodnej normy, v ktorej sa vymedzuje spôsob vyraďovania turbín z prevádzky a poskytuje komplexný prehľad pravidiel a nariadení týkajúcich sa vyraďovania z prevádzky, pričom sa dodržiavajú zásady obehového hospodárstva;

35. zdôrazňuje, že by sa mali zaviesť finančné opatrenia s cieľom pokryť dlhodobé riziká vyplývajúce z opustených infraštruktúr na mori, ktoré by sa mohli odstrániť, aby sa mohlo bezpečne pokračovať v rybolove;

36. zdôrazňuje, že akákoľvek infraštruktúra pod morským dnom ponechaná na mieste by mala podliehať primeranému monitorovaniu;

37. zdôrazňuje, že v nedávnych empirických štúdiách chýbajú posúdenia hospodárskych, sociálno-ekonomických a sociálno-kultúrnych vplyvov obnoviteľných zdrojov energie na mori na rybolov; naliehavo preto vyzýva Komisiu, aby okrem preskúmania vplyvov na životné prostredie vykonala ďalší výskum s cieľom posúdiť možné hospodárske a sociálne vplyvy investícií do obnoviteľných zdrojov energie na mori na rybolov a určiť vhodné spôsoby, akými možno prekonať tieto negatívne vplyvy;

38. zdôrazňuje, že sú potrebné štandardizované monitorovacie programy a harmonizácia údajov o rybolovnom úsilí, aby bolo možné uskutočniť súhrnné posúdenie ekologického a sociálno-ekonomického, ako aj environmentálneho vplyvu rozšírenia energie z obnoviteľných zdrojov na mori a že sa musí zlepšiť kompatibilita a porovnateľnosť údajov;

39. navrhuje, aby členské štáty zvýšili koordináciu v oblasti výskumu veterných parkov na mori s cieľom uľahčiť zber a výmenu výsledkov výskumu a údajov, ako aj výmenu najlepších postupov; pripomína, že veterná energia na mori je jednou z najmodernejších technológií, ale že iné systémy výroby energie z obnoviteľných zdrojov by mohli byť sľubné a v istých prípadoch vhodnejšie v niektorých oblastiach, v ktorých sa vykonávajú rybolovné činnosti, a teda mať menej škodlivý vplyv na hospodárske, sociálne a environmentálne aspekty; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam podpory investícií do výskumu a vývoja;

40. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zlepšili cezhraničnú spoluprácu v oblasti námorného priestorového plánovania, a to aj so Spojeným kráľovstvom, ktoré je najväčším producentom veternej energie na mori v Európe, s cieľom nájsť riešenia spoločných problémov, integrovať elektrické prepojenia a poučiť sa z najlepších postupov;

41. uvádza, že námorné priestorové plánovanie musí zohrávať kľúčovú úlohu tým, že každá námorná oblasť sa rozlíši na základe svojich vlastných charakteristík, a musí klásť väčší dôraz na posúdenie dosiahnutia možností spoločného umiestnenia a viacnásobného používania veterných parkov na mori, čo má mimoriadny význam pre dosiahnutie situácie prospešnej pre udržateľný rybolov, akvakultúru aj odvetvie výroby energie na mori a pre začleňovanie účinnej účasti rybárstva na rozhodovacom procese, a to na rozdiel od príliš vágnych pojmov „konzultácie“ a „pozorovateľov“, plnenie záväzkov a predchádzajúce riešenie konfliktov týkajúcich sa používania;

42. vyzýva členské štáty, aby ako príslušné orgány pre námorné priestorové plánovanie a v súvislosti so svojou pretrvávajúcou prácou a následnými revíziami národných námorných priestorových plánov zohľadnili potrebu zabezpečiť, aby sa zabránilo negatívnym účinkom veterných turbín na mori na rybolov a aby sa preto umiestňovali mimo rybolovných oblastí;

43. presadzuje uplatňovanie prístupu založeného na ekosystémoch v námornom priestorovom plánovaní s cieľom poskytnúť rámec založený na systémoch na pochopenie a riadenie morských ekosystémov a ich vzájomného pôsobenia so sociálno-ekonomickými činnosťami;

44. vyzdvihuje význam komunitných systémov výroby energie, ktoré pobrežným komunitám a družstvám vrátane rybárov umožňujú vyrábať vlastnú elektrickú energiu a opätovne investovať zisky do komunity;

45. zdôrazňuje, že veterné parky na mori by sa mali budovať len vtedy, ak sa zaručí vylúčenie negatívnych environmentálnych a ekologických, ako aj hospodárskych, sociálno-ekonomických a sociálno-kultúrnych vplyvov na rybárov a výrobcov v odvetví akvakultúry v súlade s cieľmi modrej ekonomiky a Európskej zelenej dohody;

46. naliehavo vyzýva členské štáty, aby pri určovaní svojho energetického mixu zohľadnili vplyv energie z obnoviteľných zdrojov na mori na morský ekosystém a rybolov;

47. naliehavo tiež vyzýva členské štáty, aby naďalej pracovali na vývoji a používaní iných foriem energie z obnoviteľných zdrojov;

48. vyzýva Komisiu, aby vykonala posúdenie vplyvu s cieľom preskúmať očakávané hospodárske, sociálne a environmentálne vplyvy výstavby veterných parkov na mori tam, kde je pravdepodobné, že sa dostanú do konfliktu s odvetvím rybolovu a udržateľnosťou morského života;

49. zdôrazňuje, že spolupráca medzi odvetviami pôsobiacimi v morskom prostredí a hospodárstve bude takisto hnacou silou spravodlivej transformácie; vyzýva Komisiu, aby posúdila iniciatívy, ktoré stimulujú miestne hospodárstva a hospodárske činnosti na mori a našla synergie medzi odvetviami, ktoré môžu slúžiť ako základ nadčasovej hospodárskej obnovy;

50. zdôrazňuje, že už existujú príklady koexistencie medzi odvetvím rybolovu a odvetvím výroby veternej energie na mori a že tieto skúsenosti by sa mali použiť na nájdenie a výmenu najlepších dostupných postupov pre celý životný cyklus námornej infraštruktúry;

51. zdôrazňuje, že zainteresované strany by mali mať právo zúčastňovať sa na námornom priestorovom plánovaní a vyjadrovať sa k nemu;

52. zdôrazňuje, že včasné, spravodlivé, účinné a nepretržité konzultácie so zainteresovanými stranami a ich účasť, a to najmä rybárov a výrobcov v odvetví akvakultúry, vypracovanie transparentných usmernení a vyplácanie kompenzácií by mohli zmierniť potenciál konfliktu a vytvoriť rovnaké podmienky pre rybolov a obnoviteľné zdroje energie na mori;

53. vyzýva EÚ, aby v súlade s cieľmi zelenej dohody presadzovala a podporovala veterné parky na mori v rámci svojej vonkajšej činnosti, a to najmä s tretími krajinami, kde je prístup k energii naďalej nerovnomerný a obmedzený;

54. zdôrazňuje, že v súlade s článkom 191 ods. 2 ZFEÚ by sa mala uplatňovať zásada predbežnej opatrnosti, ak sa rozhodnutia musia prijať skôr, ako sú k dispozícii potrebné znalosti alebo informácie;

55. konštatuje, že by mohli byť potrebné ďalšie opatrenia na úrovni EÚ vrátane právnych predpisov, keďže z dôkazov vyplýva, že námorné priestorové plánovanie členských štátov nezaručuje spravodlivé začlenenie rybárov a iných zainteresovaných strán a v prípade potreby kompenzáciu pre rybolov;

56. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že námorné priestorové plány budú zaručovať spravodlivé začlenenie rybolovu, udržateľné pokračovanie súvisiacich činností a spravodlivo odrážať oprávnené záujmy rybárov, zberačov mäkkýšov a kôrovcov a akvakultúrnych chovateľov;

57. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.